

Apothekers en (klinisch) farmacologen **seks**e en gender

(!) 1,6 x vaker
bijwerkingen bij vrouwen vergeleken met mannen

Morfine
Bij vrouwen (vergeleken met mannen) 2 maal zo traag pijnstillend effect, effect is 2 maal hoger, tragere afbraak. Gevolg is overdosering.

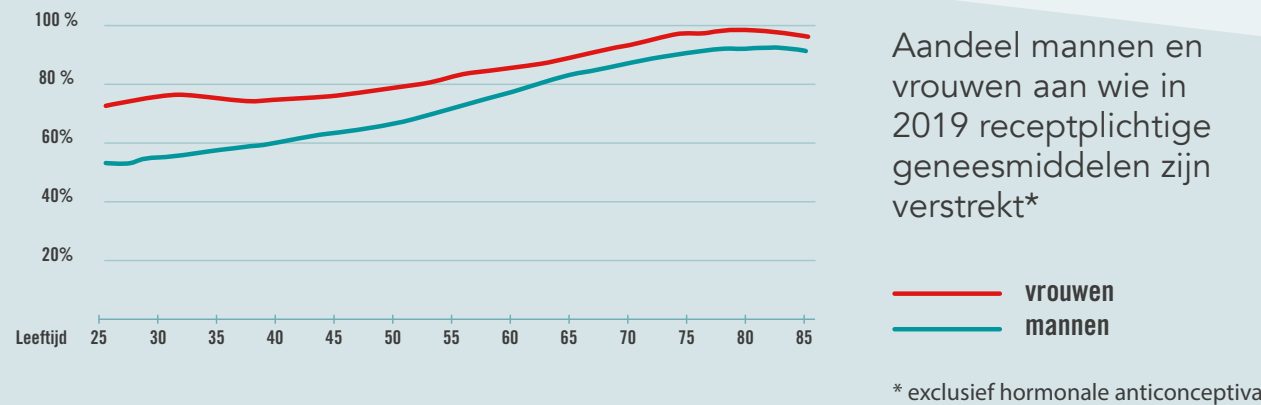
Anatomische verschillen tussen man en vrouw

parameter	volwassen man	volwassen vrouw	zwangere vrouw
gewicht (kg)	78	68	72,5
lengte (cm)	176	162	162
lichaamsoppervlak (cm)	18.000	16.000	16.500
totaal lichaams-water (l)	42,0	29,0	33,0
extracellulair water (l)	18,2	11,6	15,0
intercellulair water (l)	23,8	17,4	18,8

Zolpidem
Bij vrouwen (vergeleken met mannen) langzamere metabolisatie (P-450-enzym): gevolg te hoge spiegels de volgende ochtend en gevaarlijke rijvaardigheid

Olanzapine, risperidon, clozapine
Respons bij vrouwen sneller en effectiever, afbraak trager. Gevolg is te hoge spiegels antipsychotica.

Thiazide- en lisdiuretica
Bij vrouwen (vergeleken met mannen) is er een groter risico op ernstige hyponatriëmie.

Thiazidediuretica
Samen met NSAIDs of antidepressiva of anti-epileptica verhogen het risico op een ernstige hyponatriëmie extra. Gevolg kan epileptisch insult zijn.

SSRI
Bij vrouwen in de reproductieve leeftijd (vergeleken met mannen) zijn SSRIs effectiever

Betablokkers en ACE-remmers
Bij vrouwen (vergeleken met mannen) hartfalen: optimale dosering is de helft lager. Gevolg is overdosering.

Verlengde QTc-tijd
Bij vrouwen (vergeleken met mannen) verhoogd risico op een verlengde QTc-tijd. Sotalol of olanzepine of ciprofloxacine verlengen de QTc-tijd extra. Gevolg is Torsade de Pointes.

Luister naar de vlog van Loes Visser over medicatie

